EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Revize koncepce školního poradenského pracoviště (ŠPP):

Zpracovala: Mgr. Miluše Juráňová

Datum vypracování: 25.5.2011

Škola: ZŠ Osecká 301, Lipník nad Bečvou

Složení ŠPP: 0,5 školní speciální pedagog + 0,5 školní psycholog, metodik prevence, výchovný poradce

Revidovaná koncepce ŠPP

1. Specifika školy a regionu

- ***Naše škola je sama o sobě specifická vůči ostatním školám, zapojeným do tohoto projektu a to zejména tím, že její součástí jsou základní škola praktická, základní škola speciální a patří k ní i přípravná třída pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Přestože patříme k malým školám co do počtu žáků – školní rok 2010/2011 má aktuálně zapsaných 75 žáků v ZŠ praktické, 10 žáků v ZŠ speciální a 16 žáků v přípravné třídě – je výčet problémů, které zde musíme se školní psycholožkou řešit velmi rozmanitý. (0,5 úvazku ŠSP a 0,5 úvazku ŠP).***
- *Ve škole pracuje celkem 30 pracovníků (pedagogů -16, asistentů- 8, vychovatelů -3, správní zaměstnanci -4)*

  Typ školy *– základní škola praktická a speciální*

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Všichni žáci, kteří jsou zařazeni do našeho typu školy, byli zařazeni na základě vyšetření PPP: z toho zdravotně postižených – 75 žáků, sociokulturně znevýhodněných je 56, s SPU- 9 žáků, SPCH má 11 žáků a s nevhodným chováním a dalšími problémy je 24 žáků.

Vzhledem k počtu žáků ze socioznevýhodněného prostředí a počtu žáků z rómských rodin – jsou patrná rizika kumulace zejména výchovných problémů a problémů v práci s rodinou.

- ***Zřízením přípravné třídy*** *při naší škole pro děti ze sociokulturně-znevýhodněného prostředí chce vedení školy cílevědomě a systematicky rozvíjet schopnosti a dovednosti těchto dětí. Protože v této třídě je velmi vysoké procento romských dětí (téměř 100%) – je nutné zde rozvíjet aktivně slovní zásobu a sociální kompetence. Děti přichází do přípravné třídy s velmi malým základem h návyků z rodin.*
- *Ve škole pracují 2 asistentky pro speciální a rehabilitační třídu, 4 asistenti jsou zde pro integrované žáky – 1., 3., 6.,7. a 9.A. třída a 1 romská asistentka pro děti z přípravné třídy- celkem 8 asistentů.*

Lokalita školy *– město Lipník nad Bečvou nepatří k velkým městům. Obdobné typy škol jako je ta naše jsou asi 12 – 15 km vzdálené (Přerov, Hranice) – přesto pro naši rozmanitou nabídku aktivit, vybavení školy, projektové vyučování, vybavení počítačových a odborných učeben – nás kontaktují rodiny dětí i ze vzdálenějších míst.*

Zejména rodiče dětí s kombinovaným postižením nás vyhledávají pro rozmanitost výuky a možností nápravně terapeutických činností.

Protože je mi ***vedení školy*** *po celou dobu zřízení poradenského pracoviště velkou oporou a vždy je vstřícné k mým návrhům, myslím si, že i toto je velkou pomocí při pozitivních výsledcích našeho pracoviště.*

Během působení poradenského pracoviště od září 2005 se nám povedlo vybavit velmi dobře pomůckami rehabilitační pracovnu, učebnu pro canisterapii, psychorelaxační místnost – snoezelen, zakoupit masážní stůl a spoustu rehabilitačních pomůcek, což bez materiální podpory vedení školy by se mi určitě nepodařilo.

2. Struktura školního poradenského pracoviště, vymezení činností jednotlivých aktérů (VP, ŠMP, ŠP, ŠSP)

- ***Školní poradenské pracoviště na naší škole pracuje ve složení školní speciální pedagog, školní psycholog, školní metodik prevence a výchovná poradkyně***

- ***Školní speciální pedagog – Mgr. Miluše Juráňová***

Školní speciální pedagožka realizuje pouze ty speciálně pedagogické činnosti, ke kterým získala kompetence absolvováním specializací v rámci vzdělávacích kurzů pořádaných IPPP Praha či na základě vlastního výběru vzdělávacích programů dle potřebnosti školy.

ŠSP provádí:
a) depistážní činnosti: *vyhledává žáky se spec.vzdělávacími potřebami.*
b) diagnostické a intervenční činnosti: *diagnostikuje spec.vzdělávací potřeby žáků, shromažďuje záznamy o žácích. Provádí krizové intervenční činnosti se žáky zaměřené na SPCH- dle krizového plánu školy, včetně vyhodnocování a řešení šikany.*

Vytyčuje hlavní problémy žáka-stanovuje individuální plán podpory v rámci školy.Provádí speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, činností reedukační (ILP, VOKS, Makaton), kompenzační a stimulační - masáže, míčkování, orofaciální stimulace, rehabilitace a léčebný tělocvik- formou individuální práce se žákem a se skupinou žáků (Práci se třídou zaměřuje zejména na prevenci, ale dle potřeb školy řeší i aktuální problémy třídy – klima třídy, vztahové problémy).

Připravuje podklady a participuje na tvorbě individuálního vzdělávacího plánu pro žáka, konzultuje s pedagogy a spolupracuje s odborníky mimo školu(PPP, SPC, dětský lékař). Součástí činností ŠSP jsou pravidelné konzultace s pedagogy, rodiči a vedením školy . Pravidelné a průběžné komunikace a kontakty s rodinou žáka se speciálními vzdělávacími potřebami jsou velmi důležité a pro činnost ŠSP přínosné. S rodiči a pedagogy průběžně vyhodnocuje navržená podpůrná opatření pro žáky se speciál.vzdělávacími potřebami.
Podílí se na úpravách školního prostředí, zaměřené zejména na zlepšení pracovního prostředí pro integrované žáky a děti ze speciální a rehabilitační třídy- zajišťuje speciální pomůcky, didaktické a diagnostické materiály.
Pravidelnou součástí jsou konzultace s odbornými pracovníky SPC- Brno, Olomouc, Mohelnice a Litovel a PPP Přerov.
Provádí speciálně pedagogické poradenské intervence a služby pro žáky, rodiče a pedagogické pracovníky školy.
c) metodické a koordinační činnosti: *koordinuje činnosti školního poradenského pracoviště (školní psycholog,výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitelé)*
Připravuje podmínky pro integraci žáků se zdravotním postižením a zároveň konzultuje s pedagogy k přípravě a průběžné úpravě těchto podmínek. Konzultuje a metodicky vede pedagogické pracovníky školy zejména při tvorbě IVP pro žáky.
Konzultace a přímé metodické vedení asistentů pedagoga ve škole spadá do každodenní práce ŠSP.
Koordinuje speciálně pedagogickou péči ve škole, spolu s vedením školy pravidelně konzultuje aktuální problémy.
Kooperuje se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky.

- ***Školní psycholog – Mgr. Marcela Prvá***

a) depistážní činnost
- Participace na provádění zápisu do 1. ročníků základní školy
- Individuální psychodiagnostické činnosti s žáky s výukovými a výchovnými problémy, s rizikovým chováním apod.
- Provádění diagnostiky sociálního klimatu ve třídách

b) konzultační, poradenské a intervenční práce

- Poskytování služeb psychologického poradenství (včetně psychoterapie) žákům s rizikovým chováním, žákům s výukovými a výchovnými problémy a v osobních problémech žáků

- Realizace krizových intervencí pro žáky a poskytování služeb psychologického poradenství zaměřených na zpracování krize
- Společné konzultace se žáky a rodiči a poskytování služeb psychologického poradenství žákům s rizikovým chováním, žákům s výukovými a výchovnými problémy a v osobních problémech žáků
- Skupinová a individuální práce se žáky zaměřená na techniky a hygienu učení
- Skupinová práce se žáky zaměřená na osobní rozvoj žáků
- Skupinová terapeutická práce se žáky
- Skupinová a komunitní práce se žáky
- Participace na vedení preventivních programů pro třídy ve spolupráci s třídními učiteli
- Pomoc při realizaci aktivit se žáky zaměřených na řešení multikulturní problematiky ve škole

- ***Školní metodik prevence – Mgr.Hana Odstrčilová***

Koordinuje tvorbu a kontroluje realizaci minimálního preventivního programu školy. Koordinuje a realizuje aktivity školy zaměřené na prevenci negativních jevů žáků – prevenci záškoláctví, závislostí (kouření, alkohol, drogy), násilí, vandalismu, rizikových projevů sebepoškozování a dalšími soc.patologickými jevy. Metodicky vede ostatní pedagogy školy v oblasti prevence soc.patologických jevů.

Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence soc.patologických jevů. Koordinuje spolupráci školy s okresním metodikem primární prevence- v PPP Přerova s odbornými pracovišti- které působí v oblasti prevence- např. krizová centra – Kappa. Kontaktuje odpovídající odborné pracoviště a participuje na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu soc.patologických jevů.

Informační činnosti: *zajišťuje a předává odborné informace o problematice soc.patologických jevů, o nabídkách programů, o metodách a formách primární prevence pedagogům školy.Vede a průběžně aktualizuje databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence.*

Poradenské činnosti: *vyhledává orientačně provádí šetření žáků s rizikem či projevy soc.patologických jevů- poskytuje poradenské služby těmto žákům a jejich rodičům. Spolupracuje s třídními učiteli při prvotních projevech soc.patologických jevů u jednotlivých žáků a třídních kolektivů.*

- ***Výchovný poradce: Mgr. Jana Mádrová***

Poradenské činnosti: *poskytuje kariérové poradenství žákům a jejich zákonným zástupcům- provádí diagnosticko-poradenské činnosti zaměřené k volbě povolání žáků. Ve spolupráci s třídním učitelem provádí skupinová i individuální šetření a poradenství v této oblasti. Spolupracuje s PPP Přerov s Úřadem práce při výběru vhodných učebních oborů pro žáky.*

Zajišťuje exkurze a skupinové návštěvy žáků školy – Burza škol, exkurze do odborných učilišť a zprostředkovává besedy se zástupci SOU a OU.

Metodické a informační činnosti: *metodicky vede třídní učitele vycházejících žáků a pedagogy, kteří vyučují předmět Výchova k volbě povolání (předmět je součástí Pracovní výchovy na naší škole). Má na starosti vedení a kontrolu katalogových listů žáků. Na základě podkladů třídních učitelů a vedení školy svolává a vede výchovné komise za přítomnosti kurátorky sociálního odboru.*

3. Formy spolupráce školního specialisty v rámci školy: vedení, třídní učitelé, učitelé, asistenti pedagoga

Spolupráce ŠSP, ŠP,VP a metodika prevence je na velmi dobré úrovni. Při řešení jakýchkoliv problémů konzultujeme daný problém a postup při řešení.

S třídními učiteli konzultuji veškeré výchovné problémy jejich žáků, kdy následně přebíráme spolu se školní psycholožkou do péče problémové žáky. Nejdůležitější spolupráce s pedagogy je při tvorbě a následné kontrole IVP.

Součástí práce školního speciálního pedagoga je metodické vedení asistentů pedagoga. V letošním školním roce pracuje ve škole 8 asistentů, kteří za mnou pravidelně přichází na konzultace, kdy je metodicky vedu nejen při jejich přímé práci s klientem při učení, ale i chování žáků a zároveň jim pomáhám při jednání s rodiči těchto žáků.

Vedení školy je velmi vstřícné, ředitelka školy podporuje všechny aktivity, které pracoviště pro školu přináší, respektuje naše rozhodnutí a podporuje mne při jednáních s ostatními učiteli i rodiči.

4. Spolupráce školního specialisty s externími subjekty (ŠPZ, jiné subjekty)

- ***PPP Přerov*** *–kdy PPP nám děti vyšetřuje při vstupu žáků do školy a dále nám každý rok vyšetří děti z přípravné třídy před nástupem do základní školy.*
- ***SPC-*** *jsou pro naše zařízení důležité při vyšetřeních žáků , které potřebujeme v průběhu docházky přešetřit buď z výchovných či výukových problémů. Dále s SPC spolupracujeme při zajišťování podmínek pro integraci žáků se zdravotním postižením a při tvorbě IVP pro integrované žáky a žáky s kombinovaným postižením.*

Téměř vždy přenechává vedení školy komunikaci s PPP a SPC na školním poradenském zařízení- kdy školní psycholožka po dohodě s PPP, přešetřuje zejména děti z přípravné třídy nebo provádí psych. vyšetření na základě zakázky ze strany vedení školy. Školní speciální pedagog pak zprostředkovává zejména spolupráci s SPC a PPP– připravuje podklady pro vyšetření žáků a kompletuje IVP celé školy.

- ***školními psychology*** *a* ***spec.pedagogy*** *v rámci pravidelných měsíční setkáváních s metodiky a ostatními odborníky zapojených do projektu RŠPP.*
- ***Kliničtí psychologové a pedopsychiatři*** *– spolupracuje školní psycholog zejména v rámci dalšího vzdělávání (psychoterapeutický výcvik)*

- ***Kurátoři soc. odboru –*** *pravidelné schůzky speciální pedagožky na komisi pro sociálně-právní ochranu dětí při MěÚ a jednání ŠSP a ŠP s těmito odborníky při individuálních šetřeních žáků*

5. Diagnostika a depistáž (cílová populace, oblasti diagnostiky, užívané diagnostické metody a nástroje)

Školní speciální pedagog

- *orientační diagnostika žáků před vyšetřením SPC či PPP(zaměřená na výchovné i výukové problémy)- dotazníky, rozhovor*

- *vyšetření školní zralosti-Reverzní test*

- *logopedická diagnostika – děti přípravné třídy a žáci 1. stupně ZŠ praktické, u žáků speciální třídy a rehabilitační třídy – všichni žáci*

  =testovací dotazník na :vyšetření sluchu(orientačně), vyšetření fonematické diferenciace-sluchově rozlišovat, vyšetření porozumění řeči-důležité zejména u romských žáků-pokyny k provedení určité činnosti(např.vezmi knihu a polož ji na židli, polož tužku na stůl,…vyšetření řečové produkce-volný rozhovor, obrázky, pomůcky, zásobník slov a slovních hříček, vyšetření motoriky- hrubé i jemné, vyšetření laterality

  =cílený rozhovor se zákonným zástupcem – rodinná anamnéza– zajímám se o nejrůznější poruchy (řečových orgánů, výslovnosti, sluchu, hlasu, levorukosti) , zda má dítě v rodině správný řečový vzor . Osobní –průběh těhotenství, porodu, vývoj dítěte v raném dětství (kdy začalo sedět, první slova, věty), prodělané nemoci, aj.

- *vyšetření profes.orientace-Obrázkový test předprofesní orientace-Mezera*

Školní psycholog

- *diagnostika předškolních dětí – školní zralost (Jiráskův test školní zralosti, Edfeldtův Reverzní test)*
- *osobnost, rodina – Kresba stromu, Kresba rodiny, Začarovaná rodina, Test nedokončených vět*
- *diagnostika rozumových schopností (WISC III+vzdělávací aplikace) – užíváno po dohodě s PPP*
- *poruchy chování – inventář projevů ADHD (Swierkoszová)*
- *pervazivní vývojové poruchy – screening autismu*

6. Konzultační, poradenská a intervenční práce školního specialisty

- *Konzultace ŠSP a ŠP s žáky, rodiči, třídními učiteli a ostatními pedagogy školy*

- *Školní poradenské pracoviště zajišťuje poradenství zaměřené na prevenci školních neúspěchů, primární prevenci sociálně patologických jevů, kariérové poradenství.ŠSP i ŠP*

zajišťuje odbornou poradu při integraci a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zaměřujeme se i na žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí- ve všech oborech poradenské péče se zaměřujeme nejen na klienty- žáky a jejich rodiče, ale poskytujeme souběžně i metodickou podporu pedagogům při uplatňování psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností.

- *Intervenční činnosti : individuální práce s dětmi přípravné třídy a žáky základní školy – adaptační obtíže, sociálně-vztahové problémy jednotlivců i třídních kolektivů,terapeutické vedení rodin s žáky*
- *krizové intervence dle krizového plánu školy – zejména zaměřené na žáky s SPCH*

7. Metodická, vzdělávací a koordinační činnost školního specialisty

- *účastníme se povinného vzdělávání*
- *metodické vedení v rámci standardní metodické podpory, účast na pravidelných setkáváních s kolegy na pozvání metodika*
- *metodická podpora učitelům na základě jejich zakázek, koordinace a metodické vedení asistentů pedagoga ve škole(ŠSP)*
- *koordinaci činností školního poradenského pracoviště řídí školní speciální pedagožka,ŠSP i ŠP zajišťují po vzájemné dohodě koordinaci péče o žáky s dalšími subjekty (rodiče, učitelé, asistenti, PPP, SPC, kurátoři, DD atd.)*
- *participace na přípravě zápisu do 1. třídy a zápisu do přípravné třídy*

8. Materiální podmínky pracoviště (vybavení pracovny, skříně se zámkem, samostatná místnost,…)

- *pracovny ŠP i ŠSP odpovídají dohodnutým podmínkám stanoveným IPPP, tj.vybavení pracoven PC s přístupem na internet, tiskárna, samostatné místnosti pro ŠSP i ŠP, možnost využívání dalších pracoven pro skupinové terapie – místnost snoezelen, rehabilitační místnost, třídy, atd.*
- *vybavení pracoven odpovídajícím nábytkem, skříně se zámkem na dokumenty o žácích, konzultacích a testové materiály .*

Rizika ve vzdělávání

- *Za ústřední riziko pro vzdělávání na naší škole považuji agresivitu žáků, zejména těch, kteří k nám přestupují ze ZŠ až na druhém stupni, přestože vyšetření PPP již před vstupem do ZŠ indikuje, že dítě nebude zvládat ZŠ- impulsem školy k jejich přeřazení k nám jsou až*

následně související výchovné problémy u těchto žáků. Z těchto výše zmíněných důvodů se k nám proto dostávají zejména žáci se stále nižším mentálním intelektem.

Většina našich dětí pochází ze socio-znevýhodněného prostředí a dalším rizikem je i nestabilita rodin – neúplné rodiny či střídání partnerů rodičů- tedy nejednotný postoj ve výchově dětí – důsledkem pak jsou nevhodné party, školní neúspěch, záškoláctví – celkově nárůst výchovných problémů související s jejich nespokojeností a nejistotou v rodině. Pak je i s takovými rodinami velmi obtížná spolupráce, rodiče se vyhýbají návrhům řešení ze strany školy a bohužel mnohdy nám v těchto případech je sociální odbor v našem městě velice slabým partnerem, který nám nedokáže nabídnout profesionální pomoc na odpovídající úrovni.

- *Zřízením školního poradenského pracoviště ve škole získala škola základnu pro práci s rizikem. Díky jednotnému postupu při řešení krizových intervencí, který je velmi dobře vypracovaný v Minimálním preventivním programu, krizovém plánu školy a dalších metodických materiálech se i ostatní učitelé naučili správně reagovat na negativní jevy u svých žáků a obracet se na kompetentní odborníky školního poradenského pracoviště. které pracuje u nás ve složení ŠSP, ŠP, MP a VP.*

Změny v koncepci ŠPP a jejich odůvodnění

Koncepce projektu je v podstatě stejná jako na prvopočátku, jen jsem zařadila do svých aktivit práci nejen s problémovými žáky(- problémy ve škole, v rodině, řeším agresivitu, šikanu,krádeže, školní neúspěchy, záškoláctví,…), ale věnuji se i žákům speciální a rehabilitační třídy, kde s nimi provádím nápravně terapeutické činnosti.

Očekávaný efekt školního poradenského pracoviště byl splněn. Škola získala obrovské možnosti, jednak pravidelného proškolování školních specialistů, ale hlavně každodenní přítomnosti ŠSP a dvakrát do týdne i ŠP na pracovišti si dle aktuálních potřeb školy a hlavně žáků můžeme po následné domluvě ihned řešit krizové situace a následně pravidelně a systematicky s těmito žáky pracovat.